

soudem nalézacím u něho předpokládaného nezodpovědnou otázka úmyslu jeho při odvážení cukru a plachetek. Vedle této neúplnosti rozsudku, zaviněné nesprávným právním podřazením skutkových zjištění pod zákon trestní, je rozsudek též stížen neúplností co do okolnosti, jakým způsobem obžalovaný František Ř. nabyl plachetky, jež nalezena byla na jeho těle pod pláštěm, jakož i neshodou se spisy a nejasností, pokud výrok rozsudku, že plachetky a cukr, o něž jde, patrně si neznámý pachatel u škváry nebo ve škváře připravil k odnesení, se vztahuje a vztahovati má také na onu třetí plachetku, kterou obžalovaný Ř. měl ovinutu kolem těla. Poněvadž takto není zde spolehlivého podkladu skutkového, nebylo lze uznati hned ve věci samé, pročez bylo stížnosti vyhověti, rozsudek zrušiti a odkázati věc do stolice prvé k novému projednání a rozhodnutí. Poněvadž pak hodnota věcí dle obžaloby ukradených obnáší méně 200 K, kvalifikace pachatelství ve společnosti však právoplatným sprostěním Františka L. a Josefa M. odpadla, pro spolupachatelství s osobou neznámou pak obžaloba dosud podána není, jde jen ještě o přestupek krádeže dle §§ 171 a 460 z. tr., pročez bylo věc dle posl. věty § 288 tr. ř. přikázati příslušnému soudu okresnímu v N. B.

Čís. 209.

Předražování. V pouhé okolnosti, že hromaděním zboží (§ 23 č. 3 cís. nařízení dne 24. března 1917, čís. 131 ř. z.) mohl být dán podnět k drancování a tím ohrožen veřejný pořádek, nelze ještě spatřovati obzvláště těžké ohrožení veřejných zájmů ve smyslu § 23 čís. 5 cit. cís. nařízení.

(Rozh. ze dne 12. června 1920, Kr I. 39 20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalované Anny Č. do rozsudku krajsk. soudu v Chrudimi ze dne 25. září 1919, pokud jím byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem dle § 23, čís. 3 a 5 cís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. z., rozsudek v tomto směru zrušil a uznal obžalovanou vinnou pouze přečinem dle § 23 čís. 3 citovaného cís. nařízení.

Důvody:

Oprávněna jest zmateční stížnost, pokud, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 10 § 281 tr. ř., brojí proti kvalifikaci trestního činu dle § 23, č. 5 cís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. z. citovaného cís. nařízení, jenž prohlašuje skutek, spadající jinak pod ustanovení § 23 čís. 1—4 zmíněného nařízení za zločin tehdy, byl-li skutkem tím obzvláště těžce ohrožen veřejný zájem. Zmateční stížnost popírá zločinnou kvalifikaci činu, jenž se klade obžalované za vinu dle tohoto zákonného ustanovení a tvrdí, že nedostatek zboží na trhu neprokazuje nikterak těžkého, natož pak zvláště těžkého ohrožení zájmů veřejných, že dále nelze připustiti této náležitosti zločinné skutkové podstaty, poněvadž množství zásob předmětů potřeby obžalovanou z obchodu odnímaných vůbec a v poměru k obvyklým zásobám mírovým zvláště, bylo nepatrné. Roz-

sudek spatřuje důvod, pro který uznává obžalovanou vinnou zločinem ve smyslu čís. 5 § 23 citovaného čís. nařízení jednak v množství zboží obžalovanou ukrytého, jednak v mimořádných poměrech v době činu hledě zároveň ke značnému vlivu, který mělo ukrytí takového množství na trh za zmíněných mimořádných poměrů. Rozsudek zjišťuje, že odnětí tohoto zboží z volného obchodu obrožovalo těžce nemajetné vrstvy obyvatelstva města i okresu, které zboží takové nevyhnutelně potřebovalo a ani za velké peníze si ho nikde opatřit nemohlo, — situace v městě, že byla již tak napjatá a hrozivá, že obchodníci sami prosili politickou správu za ochranu před hrožícím pleněním, poněvadž je obecnstvo a zvláště dělnické organizace podezřívaly, a u úřadu si na ně stěžovaly, že zboží, pro ošacení nutně potřebné, z volného obchodu vyloučili, uschovali a jen pod rukou za vysoké ceny prodávají. Ježto pak bylo nejen členům kontrolní komise pro výprodej levného zboží a potírání drahoty, nýbrž i všeobecně mezi lidem známo, že obžalovaná odstranila z krámu velké zásoby zboží, je ukryla a volnému obchodu odňala, bylo za oně hrozivé situace veliké nebezpečí, že dav lidu nedá se úředními orgány zdržeti od násilností, že dojde k násilnému drancování obchodních místností i bytu obžalované a pak, jak se při podobné situaci stává, i ku drancování jiných obchodů. Než pro tento právní závěr není ve výsledcích řízení a ve zjištěných okolnostech dostatečného skutkového podkladu. Zjišťuje nalézací soud sám, že jednáním obžalované ohrožen byl těžce veřejný zájem a přes to dospívá k závěru, že veřejné zájmy byly zvláště těžce ohroženy. Jak zjištěno, ukryla obžalovaná látky, které v době zatajení (v lednu 1919) měly úhrnnou cenu 46933 Kč 69 h, a byly z nich ne celé dvě třetiny zboží tak zv. kuračního, ostatek pak zboží méně prodejného. Množství zatajeného tohoto zboží, i když tím, jak správně dovozují nalézací soud, byly těžce ohroženy veřejné zájmy, nebylo však takové a takové ceny, by se mohlo říci, že zájmy veřejné byly zvláště těžce ohroženy. Také toto množství zabaveného zboží nemělo samozřejmě takového vlivu na trh, aby se mělo za to, že zatajením jeho nastala velmi tísnivá situace pro zákazníky. Okolnost tato vysvětluje též z přípisu obchodního gremia ze dne 14. července 1919, dle něhož jednáním obžalované byly sice veřejné zájmy poškozeny, ale toliko v menším okruhu a to hlavně pro její odběratele. Také neplyne ani z výpovědi místodržitelského praktikanta, který předsevzal u obžalované domovní prohlídku, ani šéfa okresní politické správy Č., že by činem obžalované byly zvláště těžce ohroženy zájmy veřejné, naopak vysvětluje z výpovědi té, že se tehdy prodávalo dosti zboží. Kvalifikaci zločinnou odvozuje rozsudek též z toho, že takové jednání obžalované lid na nejvyšší míru roztrpčilo a že bylo nebezpečí, že může býti ohrožen drancováním veřejný pořádek. Byť i dle všeobecného znění dotyčného předpisu ohrožení veřejného pořádku drancováním mohlo založiti ohrožení veřejných zájmů ve smyslu § 23, čís. 5 zmíněného čís. nařízení, přece nestačí možnost, že by snad jednáním obžalované povstaly nepokoje. Pouhou touto možností nebyly ještě veřejné zájmy vůbec, tím méně pak obzvláště těžce ohroženy a nelze okolnost tuto odvozovati ani ze zjištění rozsudku. Směrodatny jsou toliko okolnosti plynoucí z činu samého, ne z příběhů, které činem tím nebyly způsobeny. Ani za případné výtržnosti a drancování nebyla by obžalovaná zodpovědna, nýbrž bylo by věcí úřadů, by jim bylo za-

bráněno. Názor nalézacího soudu, že by obžalovaná byla za daných okolností zvláště těžce ohrožovala veřejné zájmy, nelze tedy uznati správným. Třeba že zatajením látek obžalovanou bylo stíženo stejněmórné zásobování obyvatelstva látkami, nemohlo přece za vyličených poměrů zatajené množství míti na celkový stav zásobování šatstvem tak velikého významu a rozhodujícího vlivu, který vyžaduje se k pojmu obzvláště těžkého ohrožení zájmů veřejných. Objektivně není tedy dán znak skutkové povahy »o b z v l á š t ě těžkého ohrožení veřejných zájmů.« Kromě toho bylo by však třeba, by obžalované již vzhledem k tomuto znaku skutkové podstaty dokázán byl zlý úmysl, jehož jest třeba ku každému zločinu. Tento zlý úmysl by jen záležel ve vědomí obžalované, že činem svým z v l á š t ě t ě ž c e ohrožuje veřejné zájmy, toho však zjištěné okolnosti, jak svrchu doličeno, nikterak nedokazují.

Čís. 210.

Nutná obrana proti odpůrcovu vzájemnému útoku za rvačky?

(Rozh. ze dne 12. června 1920, Kr I, 196 20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Karla N. do rozsudku zemsk. trest. soudu v Praze ze dne 30. prosince 1919, jímž byl uznán vinným přestupkem lehkého ublížení na těle dle § 411 tr. z.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaného, uplatňující proti rozsudku, pokud jím obžalovaný uznán byl vinným přestupkem lehkého ublížení na těle ve smyslu § 411 tr. z., důvod zmatečnosti dle § 281 čís. 9/b) tr. z., dovozuje, že obžalovaný jednal u výkonu spravedlivé sebeobrany, takže trestnost činu jeho je vyloučena. Zmateční stížnost vytýká rozsudku, že tím, že dělí jako rvačku pojímaný výstup mezi obžalovaným na straně jedné a několika ruskými zajatci na straně druhé v jednotlivé, časově od sebe oddělené výjevy a dovozuje takto, že obžalovaný, když v tu kterou chvíli předsevzal činy, jež přivodily lehké tělesné poškození tří zajatců, nebyl zajatci ohrožován, pokud se týče, že proti nim sám podnikl útok, počíná si nesprávně, poněvadž prý celý výstup pojímá dlužno jako jediný celek, za něhož předsevzatý čin, který by jinak zakládal skutkovou podstatu činu trestného, stává se beztrestným, byl-li podniknut osobou ohroženou. Za těchto předpokladů dlužno prý i útok, podniknutý osobou ohroženou proti protivníkům, prohlásiti jako výkon spravedlivé sebeobrany za beztrestný. Stanovisko zmateční stížnosti jest zřejmě nesprávné, nehledíc ani k tomu, že stížnost v několika směrech opouští půdu skutkových zjištění, která položil nalézací soud za základ svého rozhodování. Zjišťuje rozsudek, že za rvačky, která se strhla mezi obžalovaným a několika ruskými zajatci, byl sice napřed obžalovaný na zem povalen, že ale byl dvěma na rvačce nesúčastněnými osobami svých protivníků zbaven, že vstal se země a teprve pak počal házet